

LÓRÁNT

CIMBORA

ROMÁNIA ÉS AZ UTÓDALLA-
MOK EGYETLEN MAGYARNYELVŰ
KÉPES HETI GYERMEKLAPJA

FŐSZERKESZTŐ:

Benedek Elek

5. évf.
23. SZ. 1926.
VI. 6

KONIG & RAYER OMARÉ

Reggeli dal.

Irta: BENEDEK ELEK.

Felébredett a nap, kapuját kitarta,
Nótával köszönti a dalos madárka.
Ébred az erdő, már a rét sem alszik,
Madár dalolása messzire elhallszik.

Harmat rezg az ágon, fénye meg-megcsillan,
Rásüt a napsugár s egyszerre elillan.
Ragyog az áldott nap, a szellő se lebben.
S dalol a kis madár mindig ékesebben.

Fölkelt a méh is, döngicsél a réten,
Zümmög a bogárka, röppenésre készen,
Szárnyát szárítgatja meleg napsugárban,
Megfürödvén elébb harmatos virágban.

Dalolj madár, dalolj, örvendezz a nyárnak,
Dalolj, amíg a szép napok le nem járnak.
Majd jön az őszi szél, elhervad a virág...
Dalold, amíg lehet! Ó, de szép a világ!

A piros ruhás baba.

Irta: CSÜRÖS EMILIA.

Icuka kinézett az ablakon s figyelte, milyen nagy cseppekben esik az eső. A gyerekszoba ablaka a kertre nézett, a kert alatt pedig szelid hullámokat vetve hömpölygött a Maros. Icuka átnézhetett a Maros tulsó partjára is, mert emeleten laktak. A földszinten iroda meg váróterem volt, az állomásfőnökek az emeleten szoktak lakni az ilyen falusi állomásokon.

Haragudott már az esőre, mert szívesebben ment volna játszani a kertbe. De bizonyára haragudott Piri baba is, aki ott ült piros selyem szoknyáscskájában egy divánpárnán és olyan értelmesen nézett nefelejcszinű üveg szemével Icukára, mintha azt akarná mondani: — Megigérted, hogy sétálni viszel és mégsem megyünk, ez nem szép tőled!

Icuka érezte és rá se mert nézni Piri babára, pedig erről a mulasztásról igazán nem tehetett. Inkább kisomfordált anyukához a konyhába s magára hagyta a babát.

Ott kint rögtön elmúlt a rossz kedve, mert anyuka odaállította habot verni. Az mindig nagy öröm volt Icukának. Amint nagyban ment a gazdasszonykodás, kopogtatnak és belép az ajtón András bácsi, a nagybajuszu pályaőr. Mindig jókedvű, vidám arcán most nagy szomorúság ült, Icukára rá sem nézett, egyenesen anyukához fordult.

— Az Isten is megfizeti, naccsága kérem, nem tud valami orvosságot a kislányomnak?

Olyan forró már este óta, mint a tüzláng se, nem beszél, se nem eszik, már a szemét is alig nyitja ki.

Nagy ijedség dobogtatja meg anyuka szívét.

— Böske? Az Istenért, hát mi történt vele? Hiszen tegnapelőtt még itt játszott Icukával!

— A jó Isten tudja, mi van vele. Eleinte mind a torkát fájlalta, amíg beszélni tudott. Most már beszélni sem tud.

— András lelkem, az első dolga legyen az orvosért menni a városba. Az első vonattal menjen. Bizonyára difteritisz, amin csak oltás segít. A maga dolgát elrendezi az uram, csak igyekezzék le. Minden percben megjöhet a vonat. — Icukám, eredj be a konyhából hamar!

Mire András a főnöki irodába ért, már nagy prüszköléssel beérkezett a vonat. Nem késte le, mehetett a városba orvosért.

Icukának szeget ütött a fejébe, amit halott. Böske beteg, nagy beteg, talán meg is hal. Szegény kicsi Böske! Milyen szép aranyos haja van és milyen kedvesen selypít. — Tegnapelőtt itt volt. Ó, hogy szerette Piri babát.

Ennél a gondolatnál elpirult Icuka. Eszébe jutott, hogy mennyire szerette volna megcsókolni a Piri babát és ő nem engedte, attól félt, hogy eltöri. Szegény kicsi Böske, milyen keservesen sirt, talán éppen a kicsi szive közepé-

ből peregtek a könnyei. Böske, szegény kicsi Böske!

Nagy fájdalom szorongatta Icuka szívét. Megint odaállt az ablakhoz és azt nézte, hogy csuszik a Maroson lefelé egy széles tutaj.

Addig nézte, amíg egy okos gondolata támadt.

— Az a tutaj is arra megy, amerre Böske lakik. Elküldöm Piri babát Böskének csolnakon.

Előkotorászott egy jó vastag csomagoló papírt és hajót csinált belőle. Azután Piri babának szeretettel megcsókolta mind a két arcát és így biztatta: — Ne félj Piri baba a nagy víztől, az csak ringat, ringat téged, míg oda nem érsz Böskéék kertjéhez. Tudod, ők abban a kicsi fehér őrházban laknak, ahol oly sok rezeda van a kertben. Aztán Böskénél nagyon jó dolgod lesz! És hogy fog ő szeretni, hogy fog örülni neked! — Talán meg is gyógyul a nagy örömtől, amikor meglát!

Közben öltöztette, szépítette a babát. Legszébb ruháját adta reá, gombos cipőcskét húzott a lábára, meleg kendőbe csavargatta, mert hűvös szél fuj a víz felett, meg ne fázzék.

Kisurrant a kertbe és amíg kiért a tulsó kertajtón, melegen szívére ölelte a babát. Amikor a folyó partjára ért, fűből puha ágyat vett a papirhajóban, megegyszer megcsókolta a babát és vízre tette a hajót.

Az megindult lassan, himbálódzva, Piri baba meg csodálkozva meresztett kék üveg szemét uszó bölcsőjében.

Icuka utána nézett egy darabig, aztán hirtelen megfordult és beszaladt. Anyuka nem győzte csodálni, milyen szótlan és csendes az ő kicsi leánya, de a fehér mackó is a játszósarokban csodálkozva nézte Piri baba ágyát. Bizony üres maradt az akkor este.

A kicsi fehér őrházban ki nem aludt a pislogó mécses egész éjjel. Böske mosolygó arcocskáját biborosra festette a láz, cserepes ajkáról hang nélkül szálltak el a szavak. Senki sem értette, mit mond. Még az édesanyja is hiába figyelte lázálmában gyötrődő leánykáját. Pedig ő szegényke egyre a selyemruhás babáról beszélt.

— Szép az a baba, édesanyám, hadd csókoljam meg a piros arcát, kék szemét! — Ne engedje, ne engedje, elviszi az a leány. Icuka kisasszony, adja nekem a kékszemű babát! —

Jaj, a kékszemű baba! Nem engedik! Elviszik! Istenem!

*

A kis őrház felett megállt a hold az égen, aztán elbujt egy csipkés felhő mögé. Nagyon sirtak odalent, nem bírta hallgatni. Böske mosolygó arcocskájáról eltűntek a lázrózsák, ajkai nem nyitak többé panaszra. Egy csillagsugáron pedig fehér anygalka röppent az ég felé.

A kékszemű baba sohasem ért el a kicsi őrházhoz.

Mit gondoltok gyerekek, miért? Én azt hiszem, hogy azért, mert az a csillagsugáron röppenő anygalka megállt egy percre a Maros fölött és szívére ölelte a piros ruhás kékszemű babát. Ugy vonult be a csillagos mennyországba, ahol bizonyára eldicsekedett a többi anygalkának, de még talán magának a jó Istenkének is:

— Icuka küldte! Nekem küldte! — Ugy bizony!

(Kolozsvár.)

Hová, háová, két fióka?
— Iskolába, nagyapóka!
Iskolába? Tán dedóba?

— Ó, mit gondol, nagyapóka!
Ugy nézren ráink, hogy ősz óta
Nem járunk már a dedóba!

Csak eredeti dobozban valódi a

PURGO BAYER

Esztergomban.

Bálint a lovát itatta a Dunában. A délutáni napfény aranyosan csillogott az apró hullámokon. Átnézett a vizen. A tulsó oldalon egy lovas alakja jelent meg. A folyam partján megállott. Olyan volt, mintha ércből öntött szobor lett volna. Megmozdult. Le és föl vágatott a víz mellett. A kompot kereste. De nem találta. Még nagyon messze volt az ide. Jóval a tábor fölött. Egyszer csak megállott a lovas, kihuzta a kardját, föltartotta. A napsugár megcsillant a fényes acélon. Egy csapat huszár vágatott a tiszthez. Vagy kétszáz huszár lehetett a csapatban.

A tiszt belelovagolt a Duna vizébe. A ló nagyot nyerített, azután uszni kezdett. Csak a feje látszott ki az állatnak. A tiszt magasan tartotta a kardját. A huszárok is mind a vízbe ereszkedtek. Gyönyörű volt az, amint a kétszáz huszár usztatott a Dunán. A víz enyhén sodorta lefelé a csapatot. Bálint felült Fecs-kére és oda lovagolt, amerre a víz a huszárokat sodorta. Egy zátonyos, sekély helyen megállott, kihuzta a kardját és a huszárok felé kiáltott:

— Erre tartsanak!

A tiszt arra kormányozta a lovát. A többi huszár utána. Bálintnak ismerősnek tetszett a vezető lovas arról a nagy forradásról, amely a szájától huzódott végig az arcán. De mert a balszemét fekete kendő takarta, nem tudta gyorsan az emlékezetébe csalni, hogy hol is látta már egyszer ezt a vakmerő tisztet? Az szolította meg őt először.

— Adjon Isten, Bálint öcsém! Én félszemmel is előbb rád ismerek, mint te kettővel én rám. No örülök, hogy hamarosan találkoztunk, még pedig ott, ahová jönni most minden magyarnak kötelessége.

— Gergely bátyám! Bizony a fekete kendőtől nem ismertem rá kegyelmedre. Fáj talán a szeme?!

— Nem fáj az embernek olyan testrésze, amiye nincs! Kiütötte Ketesd alatt a félszememet a török! No, azért jól látom én a fejét, amikor a kardommal sujtok rá!

A kétszáz huszár egytől-egyig kijutott a partra. A katonák leszállottak a lóról, magukról is, meg az állatjukról is tisztogatták a vizet s sarat.

— Sokan szálltak-e az esztergomi táborba? — kérdezte Fűrge Gergely.

— Bizony, nem panaszkodhatik a nemzetre a király, mert a vitézek színe-java itt van. Tizennyolcezer jó magyar huszár, ezer hajdu, ezer földhányó munkás gyűlt össze. Nem kisebb vitézek vezetik a sereget, mint Várday érsek, Thurzó Elek, Zay Ferenc, Serédy Gáspár és főképen Perényi Péter, aki roppant gazdag ember és egymaga nagy csapatot állított ki. Holnapra várjuk délről Ungud Jánost, aki tizezer derék cseh katonát vezet. Kegyelmed is csak megjött a huszáraival.

— Csak nem gondolod, hogy Fűrge Gergely hiányozni fog onnan, ahol a törököt verik? De most már indulhatnánk a táborba. Lóra, huszár! Lóra!!

— Lóra, huszár! — ordította Gáspár bácsi, egy nagybajuszu strázsamester.

A következő pillanatban a legények lóhátán voltak, megigazgatták a vállukra akasztott kezijukat, puzdrájukat, csizmájukba dugták zászlós kopjájukat és rendben megindultak a tábor felé.

Fűrge Gergely és Bálint a csapat előtt lovagoltak. Már közel jártak a nagy esztergomi pásthoz, ahol a magyar sereg tábort ütött, amikor egy deli fiatal vitéz lovagolt feljűk. Gyönyörű levante volt. Sugár, mint a jegenye. Nagy, vállig érő haját viselt, olyan volt az, mint az oroszán sörénye. A szeme világított bozontos szemöldöke alatt. Erős akarat lángolt benne.

— Zrinyi Miklós! — kiáltott rá a vitézre Fűrge Gergely. — Már látom, hogy a miénk lesz Budavára, ha még te is itt vagy!

A fiatal vitéz jókedvűen üdvözölte a félszemű vitézt és vidáman beszélgetve léptetett vadeseres lován a huszárok élén.

A magyar tábor nagyon élénk volt. A katonákban lobogott a lelkesedés és majd mindennap jöttek csapatok vig duda-, vagy sip-

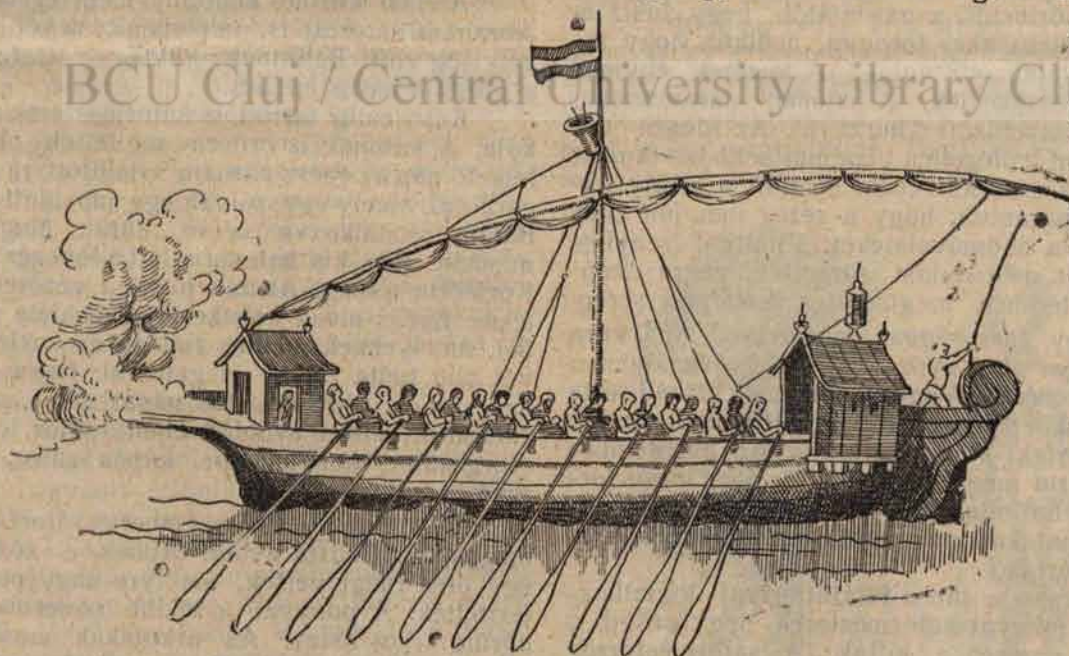
szóval. Látszott a katonákon, ha mindnyájan nem is bővelkedtek fegyverben, hogy szívesen fognak verekedni. Hogyne! Hiszen Budavár visszavételéről volt szó. Az egész keresztény világ rájuk figyel most.

Fráter György, a lángeszű barát, nem jött el Esztergomba. Ő Erdélyt őrizte a hűség székelyekkel, akik a tűzbe mentek volna érte. De sok értesítést küldött a táborba a török készülődéseiről, a sereg számáról. Megüzente, hogy a pogányság nagyon megrémült és a fejét vesztette. Soha jobb alkalom nem volt arra, hogy visszavegyék Budavárát, mint most, amikor a török maga sem tudja, hogy mit csináljon? Budát alig védi tizenötezer katonára Bali basa vezérlete alatt. Ez nem nagy őrség, könnyen lehetne birni vele. Csak vigyék nagy erővel az ostromot! Sikerülni fog...

gyon szerette volna a hatalmas Perényi szarvait letörni, aki dölyfös, gazdag főúr volt, de jó hazafi, aki minden hibája mellett is, hiven szolgálta királyát és hazáját.

Szent István napján öt naszád futott Esztergom alá és mindegyik két-két ágyulóvést adott le. A magyar tábor fölkerekedett és fölállott a nagy esztergomi mezőn. Német vasaslovások jelentek meg, akik hirül hozták, hogy Joachim herceg megérkezett. Egész nap, késő estig tartott a hatalmas sereg fölvonulása és még mindig nem érkezett oda minden csapat. Napokig tartott, amíg a teljes haderő végre együtt volt. A pápa is küldött kétezer katonát a vitéz Vitelli Sándor vezérlete alatt. A Dunán hatalmas hajóhad ringott. Karcsu naszádok siklottak ide-oda.

Egy-egy dunai naszád egész kis uszó

A magyar sereg türelmetlenkedett, mert a német sereg Joachim herceg vezetése alatt csak igen lassan közeledett. Főképpen Perényi Péter haragudott. Folyton szidta a németet.

— Talán csiga hátán ül a fekete herceg, hogy még most sem érkezett ide!?

— Kegyelmed vezetésével talán már Budavárát is bevettük volna! — gunyolódott Serédy Gáspár, aki nagy ellensége volt Perényinek.

Közbeszéd tárgya volt, hogy Serédy na-

erősség volt. Hosszu, keskeny alkotmány, amelyet tiz, esetleg tizenöt pár evező hajtott. Az evezőket többnyire rabok kezelték. A hajó közepén az evezős mester állott, a kezében a nagy fakalapács, amellyel egy fölfüggesztett kemény fatáblát vert. Ennek az ütemére egyszerre merültek az evezők a vízbe és lödíteték tovább a gyorsan uszó naszádöt. Olyan hajó is volt, amelyiken sip, vagy dudaszóra mozogtak az evezők. A naszád hátulján kis

ágyu volt fölállítva. A közepén árboc magasodott ki, amely a vitorlát tartotta. De a vitorlát nem igen használták. Az árboc tetején kosár függött, abban állandóan katona örködött. Erősen fegyverzett katonák szolgáltak a naszádon, akik jól bántak a muskétával, nyíllal; különösen robbanó laptákkal (üres vasgolyókkal, amelyek puskaporral voltak töltve). Úgyes vezetés mellett nagy hasznát lehetett venni a mozgékony naszádoknak. A naszádosok keresett emberek voltak tehát abban az időkből, akik a hadviselésben fontos szerepet játszottak.

Bálint még soha sem látott ilyen nagy hadsereget. 60.000 katona gyülekezett össze! Azt hitte, hogy ennyi ember csak Budavár alá ér, azt egyetlen rohammal elfoglalja és Konstantinápolyig meg sem áll!

Mennyire csodálkozott, amikor hallotta Almási Lőrincöt, a gazdájától, hogy Joachim herceg vissza akar fordulni, anélkül, hogy törökkel találkozt volna! A vezérek egymás között veszekedtek. A hajóhad parancsnoka, Medici, összetűzött Thurzóval. Az idegen vezérek iránt leplezetlen bizalmatlankodás támadt a magyar urak szívében. Megjött a király határozott parancsa, hogy a sereg induljon el és kezdje el a hadműveleteket. Vitelli, Perényi és Ungnád is az indulást sürgették, végre szeptember ötödikén megindult a hatalmas sereg.

Nagy lassúsággal meneteltek Budavára felé. Bálint nem győzött eleget boszankodni a késedelmezésen. Végre a hajóhad átszállította a csapatokat a szentendrei szigetre, ahol azután hidat vertek át a pesti partra. Szeptember 25.-én látta meg Bálint először Pést város tornyait és hallotta, hogy a Pestről kirohanó török csapatokat megverték és a hajóhadukat széjjelszórták.

Másnap a tábor fölállításával foglalkoztak. A magyar sátor mesterek nagy erővel a sátorok veréséhez láttak. A sátor mesterség nagyrabecsült tudomány volt abban az időben. Sátor mesterszöknök is hívták őket. A magyar érthette is ezt a foglalkozást alaposan, hiszen eddig egész élete hadakozásban telt el. A táborozás pedig a sátorban való lakással járt együtt. Utazó kalmáraink sem kerestek szállást, ha városba vásárolni mentek, hanem sátor verettek. Abba laktak. A hadsereggel sok sátor mester járt, akiket jól megfizettek. De értették is a mesterségüket, megmutatták azt a

pesti páston, ahol olyan sátrakat vertek, hogy a szultán is lakhatott volna benne.

Legszebb volt a Perényi Péter »szera-perde«-je (függönysátor). Egész kis kastély volt az! A magassága két öl, a hosszúsága tizenkét öl. A közepén teremnek is beillő helyiség volt, amelynek falait drága kárpitok borították, a föld vastag török szőnyegekkel volt betakarva. Külön hálószoba, nappali helyiség, konyha, éléstár, apródnak való kamara volt még benne. A sátor előtt nagy előcsarnok állott. Gyönyörű selyem zászlós kopjával volt díszítve, a belső sátorrudakon brokátból, damasztból készült ékességek lógtak, szépen elrendezett redőkben.

Joachim herceg haragosan és irigykedve nézte a pompás szeraperdét. Az ő sátora sem volt annál különb.

Almási Lőrinc kapitány megelégedett az Ábrahám sátorral is, amelyben csak két kisebb helyiség volt. Bálintnak »kalitka« sátrat vertek a gazdája sátora mellett.

Késő estig tartott a sátor mesterek munkája. A katonák is erősen segítettek őket. A felkelő nap az egész városra világított rá a sugaraival, amely ugyszólván egy nap alatt épült. Bálint csodálkozva sétált körül. Megnézett mindent. Egy kis halmon állott a fővezér sátora. Körülötte térség. Azután jöttek a vezérek hajlékai. Egész utcák keletkeztek a sokféle sátorból, amelyeknek minden fajtáját és sokféle nevét alig tudta Bálint megtanulni. Feles számmal volt ott négy árbocfás udvari sátor, audienciás sátor, három árbocfás ebédlő sátor, lősátor, csergesátor, konyhasátor, kápas sátor, szerzsámos sátor.

A közlegények egy emberes sátori vertek maguknak. Gödröt ástak. Annak a közepébe egy öles rudat vertek, amelyre nagy ponyvát teritettek. A ponyvát a földbe cövekelték és körülé árkot ástak. Az árkocskák mind egy nagyobb árokba szolgáltak, amelyek levezették a vizet a Dunába.

Külön kis városka volt az ispotály sátrak csoportja, amelyekben a doktorok, a felcserek, a tábori borbélyok a betegeket és a sebesülteket ápolták. A patikáriusok nagy szekereken laktak. Azon volt elrakva szép rendben a sok orvosság.

A tüzérek, a pattantyások az ágyuk mellett a puskaporos szekerek közt vertek tanyát.

Megásták a sáncárkokat, az ágyukat föl-
állították, melléjük óriási vesszőből font ka-
sokat állítottak, amelyeket földdel tömtek tele.
Ezek védelmezték az ágyukat és a pattantyú-
sokat a várbeliek lövései ellen.

Az előkészületek után nagy lassan meg-
indult a hadi munka.

Szeptember 27-én elfoglalták a Margit-
szigetet és ezzel megkezdődött Pest ostroma,
amelyet megostromolni nem volt nehéz, mert
a palánkjá sem volt nagyon erős. A haditanács
is úgy határozott, hogy először Pestet foglal-
ják el, hogy annak őrsége ne akadályozza majd
Buda várának ostromát.

A török nagy vitézséggel állotta az ost-
romot és minduntalan kirohant a várból, sok
kárt téve ezzel az ostromlóknak. Joachim her-
ceg semmire nem tudta elhatározni magát.
Egy bátor német hajó kikémlelte a pesti pa-
lánk vízi bástyáját. Hirül hozta, hogy azt
könnyű lenne elfoglalni. A herceg nem hall-
gatott rá. Egyre tétovázott. Semmi döntő
cselekedetre nem tudta elszánni magát.

Egy este Bálint a gazdáját kísérte el Pe-
rényi uram sátrához. Onnan egy férfi lépett
ki. Bálint visszahökken. Nagypál uramat is-
merte fel a férfialakban. Óvatosan utána som-
polygott. Láta, hogy Joachim herceg szállá-
sára ment. Alig időzött ott egy fertályórát,
már jött ki a hercegtől. Nagypál uramat Se-
rédy Gáspár kísérte. Nagy titokban beszéltek
valamit egymással. Amikor Nagypál elbucsu-
zott Serédytől, óvatosan elhagyta a tábornak és
a Dunához ment. Körülnézett, majd amikor
azt hitte, hogy egyedül van, sipba fujt. Bálint
látta, hogy egy négyvezes török csolnak áll
a parthoz, abba Nagypál beleül. A csolnak
átvágott a Dunán Buda vára felé. Bálint na-
gyon furcsának találta ezt a dolgot.

Almási kapitány nagyon későn érkezett
meg Perényi Pétertől. Amikor Bálint lecsa-
tolta a gazdája fegyverzetét, eltette a kardját,
megkérdezte tőle, hogy nem tudja-e, ki és mi-
féle ember járt ő előtt Perényi sátrában?

— Egy bizalmas kémünk volt az. Bali
begtől hozott levelet Perényinek.

— Talán bizony válaszolt is rá Perényi
uram?

— Persze, hogy válaszolt! Bali bég jó
ismerőse Perényinek. Miért ne irhatnának egy-
másnak egy-két barátságos szót? Ha a csata-

mezőn találkoznának, azért bizony csak levág-
nák egymás fejét, ha hozzájuthatnak! De miért
kéredezted ezt? Van valami okod talán erre?

— Mert ismerősöm nekem az az ember.
Tudom, hogy semmi jót nem várhatunk tőle.
Ez ép úgy elárul minket a töröknek, mint
ahogy a pogányról hoz híreket hozzánk. De a
legnagyobb baj az, hogy Perényitől a herceg-
hez ment, ahol Serédy urammal sugott össze.
Együtt jöttek ki a herceg sátrából. Innen is
utánamentem, láttam aztán, hogy török csolnak
vitte át Budára.

Almási kapitány meghökken.

— Nem tévedsz te, Bálint, ebben a do-
logban?

— Nem tévedek, kapitány uram!

— Baj! Nagy baj! Holnap haditanács
lesz, majd szólok Perényinek, elmondom neki,
hogy mit láttál? Figyelmeztetem, hogy hagyja
most abba a levélváltást a basával, mert az
embere nem megbízható személy, te is tudod
róla, hogy rossz ember! [Folytatása következik.]

REGGELI IMA.

Irta: DOBAI ISTVÁN.

**Kora reggel, zöld erdőben,
Fülemile éneke
Téged dicsér
Mindnyájunknak Istene.**

**Kora reggel az én szívem
Jó Istenem, Hozzad szállt,
Minden szavam
Minden reggel Téged áld!**

Amen.

Szabadoktatás és társadalmi szervezések.
A nép általános művelése, kulturális és gaz-
dasági szervezetekbe való tömörülése érdeké-
ben szerkesztett és pár héttel ezelőtt megje-
lent: »A Népművelés Vezérkönyve« című mun-
káját Gyerkes Mihály kiegészítette: a kulturális
alakulatok szervezésére vonatkozó jogi szemé-
lyiségek törvényének, magyarra fordított és
mindentre kiterjedő ismertetésével és ennek ren-
delései szerint készített alapszabályokkal, me-
lyek, mint könyvének több mintái, szintén ma-
gyar-román szövegezéssel vannak adva. E
kiváló értékű, szociális irányú könyv alapos
utmutatásai alapján, most könnyen megindulhat
mindenhol a társadalmi szabadoktatás és ennek
nyomában fakadó kulturális és gazdasági ala-
kulatok szervezése.

Az állatok öngyilkossága.

Irta: BÉLA BÁCSI.

Több természetkutató foglalkozott avval a kérdéssel, hogy vajjon az állatok között van-e olyan, amely veszedelem esetén félelmében a védőfegyverét maga ellen fordítja, vagyis közönségesen szólva, öngyilkosságot követ el.

Egy francia természettudós sokat foglalkozott evvel a kérdéssel, s kísérletezéseket is folytatott egy veszedelmes rák-féle állattal: a skorpióval. — Ez a fulánkkal és mérgező mirigyekkel felszerelt állat Európa déli melegebb részein otthonos, míg nálunk csak elvétve Krassószörény megyében, Mehádia és Orsova környékén szokott előfordulni.

Azért végezte kísérleteit skorpióval, mert erről az állatról már régebb idők óta az a hiedelem volt elterjedve, hogy ha minden oldalról tűz veszi körül, menekülni nem tud, akkor mérgező fulánkjával megszúrja magát s így a tüzhálál helyett az öngyilkosságot választja.

A skorpiónak mérgező szurása különben emberre és állatra egyaránt veszedelmes és sok esetben halálos is. Még egymást is halálra tudják sebezni a skorpiók. Ez a tudós két skorpiót egy üvegcsőbe elhelyezett és szalmaszállal egymás ellen ingerelte őket. A küzdelemben egyik skorpió méregfulánkjával megszúrta a másikat és az hamarosan el is pusztult a mérgezéstől.

Ezután más alkalommal azt vizsgálta meg, hogy vajjon saját magát is megszúrja-e a skorpió öngyilkossági szándékból.

Egy kőlapon kőralakban izzó széndarabokat helyezett el s e forró körgyűrű közepébe tett egy skorpiót. A skorpió igyekezett menekülni a forróság elől, de meg kellett hátrálnia, hiszen minden oldalról tűz vette körül. Néhány kétségbeesett próbálkozás után felhagyott a menekülni próbálással és egy pillanatban ugrádozása közben görcsösen megmeredve elnyúlt a tüzgűrű közepén, szóval öngyilkosságot követett el, nyilván a saját teste megmérgezésével. De tévedünk, mint ahogy először tévedésbe esett a kísérletező tudós is. Ugyanis kitette a döglött skorpiót egy homokos helyre, hol egy óra múlva ismét életre kelt. Ezt a kísérletet megismételte több skorpióval is és mindenikkel ugyanez történt a tűz hatása alatt. — A skorpió öngyilkosságát e szerint megcáfolta a tudós kutatása,

mert, szerinte, nem lett öngyilkos a skorpiók egyike sem, hanem a tüztől való félelmetes kétségbeesésükben valami merevítő görcstől hirtelen összeesés, tetszhalál-féle, állott be náluk, melyből egy óra múlva magukhoz tértek.

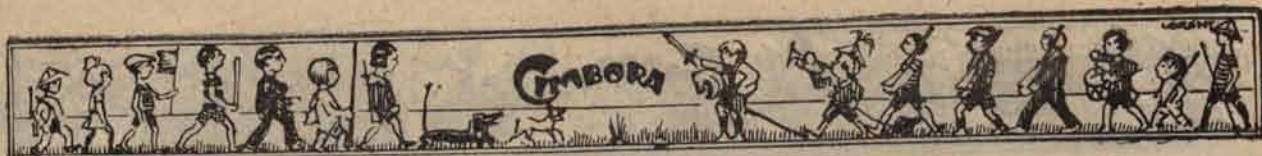
Tehát a skorpiók nem követnek el öngyilkosságot s így tévesen terjedt el róluk ez a hiedelem. De a skorpión kívül más állatok életműködéseit is figyelemmel kísérte ez a tudós s miután más állatokról nem is alakult ki az öngyilkosság híte, így kimondotta azt, hogy az állatok egyike sem követ el öngyilkosságot. Mert bár egyes szellemileg fejlett állatokat sokszor nagyon előnt a bánat és a kétségbeesés, de még ebben az esetben sem jutnak el oda, hogy saját maguk vessenek véget az életüknek.

(Nagyvárad.)

Iluska libuskái.

*Íhol, Iluskának van hét libácskája.
Ezeknek tollából lesz majd kis párnája.
Dígyázz, Ilus, dígyázz a hét libuskára,
Ugy fajtod majd fejed szép kicsi párnára.*

Régi költők szólnak tihozzátok.

A rab gólya.

Irla: ARANY JÁNOS.

Árva gólya áll magában,
Egy teleknek a lábában;
Felrepülne, messze szállna,
Messze, messze,
Tengerekre,
Csakhogy el van metszve szárnya.

Tünődik, fél lábön állván,
El-elunja egyik lábán;
Váltogatja, cserélgeti,
Abban áll a
Mulatsága,
Ha beléun, újra kezdi.

Szárnya mellé dugta orrát,
Messze nézne, de ha nem lát!
Négy kerítés, nagy magas fal;
Jaj, mi haszna!
Bár akarna,
Kőfalon nem látni által.

Még az égre felnézhetne,
Arra sincsen semmi kedve:
Szabad gólyák szállnak ottan
Jobb hazába;
De hiába,
Ott maradt ő elhagyottan.

Várja, várja, mindig várja,
Hogy kinő majd csonka szárnya,
S felrepül a magas égig,
Hol a pálya
Nincs elzárva,
S a szabadság honja kéklik.

Őszi képet ölt a határ,
Nincsen rajta gólyamadár.
Egy van már csak; ő, az árva,
Mint az a rab,
Ki nem szabad,
Keskeny ketrecébe zárva.

Még a darvak hátra vannak,
Mennek ők is, most akarnak,
Nem nézi, csak hallja őket,
Mert tudja jól,
Ott fenn mi szól,
Ismeri a költözőket.

Megkisérti egyszer-kétszer,
Nem bírná-e szárnya még fel;
Hej, dehogyan nem bírná szárnya,
Csak ne volna
Hosszu tolla
Oly kegyetlen megkuszálva!

Árva madár, gólyamadár,
Soh'se nő ki tollad, ne várd,
Soha többé, fagyos télég;
Mert ha épen
Nő is szépen,
Rossz emberek elmetélik.

Hazámhoz.

Irla: SZÁSZ KÁROLY.

Hirt sem hallok már felőled,
Erdős, völgyes szép hazám,
Most, hogy távol vagyok tőled,
Most szeretlek igazán.
Azt a völgyet, azt a bércet
Sohasem felejthetem,
S kél szivemben vágyó érzet,
Hogy pihenjek kebleden.

Semmi, semmi ki nem pótol,
El nem mossa képedet!
Kérdem a sebes folyótól:
Hogy' hagyott el tégedet?
Kérdem a szálló madártól:
Tán kiszaradt a berek,
Hogy tőled ő is elpártol,
Mint a hűtlen emberek?

Gondolom: a nehéz felhő
Arcod özvegy fátyola;
Gondolom: a siró szellő
Egy ismerős furulya.
Gondolom: a virágillat
Esdő sóhajod talán, —
S pásztortűz az a kis csillag
Kék havasod oldalán.

Téged látlak minden képben,
Mely felém száll messziről;
A sik rónán minden lépten
Bércék árnya leng körül.
Búcsuzó anya fiának
Egy ereklye-képet ad —
S az, habár az évek szállnak,
Mindig kebelén marad.

Kopasz Tarkó*)

Irla: Zsoldos László.

Szuszogó bácsi ebéd után mindig olyan mélyen elaludt az asztalnál a nagy bőrkároszékben, hogy ágyuval sem lehetett volna fölébreszteni. Szuszogó bácsinak teljesen kopasz volt a feje bubja. A legyek, amelyek ebéd után körülöngták az ebédlőasztalt, ezt a csupasz helyet Szuszogó bácsi fején elnevezték úgy, ahogy valóban hívják is, hogy »kopasz tarkó«.

Kopasz Tarkó igen tetszett a legyeknek, mert az asztal ételmaradékainak fölhabzsolása után oda szálltak le kicsit kifujni magukat. Szóval Kopasz Tarkó volt a legyek kirándulólhelye.

Pompás ebéd után egy gazdag légy mama, akinek még most is tele volt a szája finom mandulás tortamazsolával, két kis fekete lányával szintén kirándult Kopasz Tarkóra. Letelepdedtek a fénylő sikk tarkóméző kellős közepére és mivel igen jól érezték itt magukat, légy mama egyszer csak így szólt a lányaihoz:

— Mit szólnátok ahhoz, gyerekek, ha én megvásárolnám ezt az üres telket?

— Melyiket, mamám? — kérdezték a légye lányok egyszerre.

— Hát ezt a Kopasz Tarkót!

A légye lányok tapsoltak örömmükben a görbe fekete lábaikkal.

— Jaj, be jó lenne, mamám! Jaj, be nagyszerű lenne!

Nagybelü, a kisebbik légykisasszony úgy megörült a telekvásárnak, hogy táncolni kezdett és ezt a saját szerzeményű dalt zümögte:

Kopasz Tarkó, szép telek,
Hej, beh megszereltelek!
Ideülünk tetejébe,
Cukrot vetünk a fejedbe.
Ültetünk sok mazsolát,

*) E vidám történel írója, aki nagyoknak és gyermekeknek annyi kedves történel írt, nemrég hunyt el Budapesten, a legnagyobb nyomorban. A télen, amikor még nem volt ágyban fekvő beteg, több történel adott át nekem a Cimbora részére. Gondolatok szerellett Zsoldos Lászlóra, aki igen szerette a gyermekeket, s bizony, megérdemelte volna, hogy jólétben éljen s végezze be a földi pályát.

ELEK NAGYAPÓ.

S egy gyönyörű morzsafál.
Megrágyázzuk szilvaival,
Megöntözzük cukrosvízzel,
S ha megnőtt a morzsafa,
Lakmározunk, tralala!

— Ne dalolj már annyit, Nagybelücském, telkem, — vetette véget légy mama a táncos dalolásnak. — Inkább arról beszéljünk, hogy mivel ültessük be majd a telkünket.

— Hát azzal, amit Nagybelü énekelt, vélekedett Morzsahamm, a másik légykisasszony, cukorral, mazsolával, morzsafával, mit megrágyázzunk szilvaival s öntözünk majd cukrosvízzel. Ennél finomabb dolgokkal nem is lehetne beültetni egy ilyen pompás üres telket!

— Igazatok van, lányok, — bölintott rá szörös buksijával légy mama. — Ugy lesz, amint mondtátok, gyerekek. Holnap elhozzuk ide az ültetni valókat és megkezdjük a kertészkedést.

— És a telek, mamám? — kérdezte most Nagybelü — Hiszen azt még meg is kell vásárolni a tulajdonosától! Hát nem kellene beszélni előbb a gazdával?

Légy mama nevetett.

— A gazdával? Ujjé! Kell is itt a gazdával beszélni! Hát nem látjátok, hogy az örökké alszik? Ujjé, gyerekek, ez a vén álomszuszék észre sem fogja venni, hogy mit csinálunk mi a Kopasz Tarkón és mivel ültetjük be a fejét! Majd még bolond leszek fizetni neki a telekért, amikor ingyen is a mienk lehet.

Ebbe aztán mindahárman belenyugodtak, s elröpültek a Kopasz Tarkóról abban a biztos hiszemben, hogy másnap majd elkezdik rajta az ültetést.

Igen ám. Csakhogy a legyek nem tudták, hogy Szuszogó bácsi másnap reggel elhurcolódik a régi lakásából s így amikor másnap délben megint mind odaszálltak abban a reményben, hogy a terített asztalon sok morzsát s egyéb földi jókat fognak lakmározni, hát terített asztal helyett üres szobát találtak, amelyekben nem volt se szék, se asztal; legkevésbé pedig Szuszogó bácsi és a telekvásárló légy mamaéék nagy szomorúságára Szuszogó bácsinak a Kopasz Tarkója.

— Elment a telkünk, gyerekek, — sopánkodott légymama.

— Hoppon maradtunk! — töditotta Morzsahamm kisasszony.

— Mégis csak jó lett volna tegnap megalkudni vele, — vélekedett Nagybélü. — Mert akkor mindjárt rajta is maradhattunk volna a

Kopasz Tarkón és nem szaladt volna ki a kert a nagyszerű morzsafa alól.

Aztán, mit tehettek mást, a többi légygel együtt mérgesen körüldöngték a szobát s végül is kirepültek az ablakon jobb hazát keresni.

(Budapest.)

Öcsikét lefotografálják.

Édes nagyapókám, az üzeneteiből mostanában úgy láttam, hogy a Cimbora-unokák panaszkodtak, mert ritkán termelék nadselű gondolatot. Persze, az erdélyi cimborák azt hiszik, hogy csak nekik van sok tanulnivájójuk, nekünk pestieknek egyéb dolgunk sincs, mint futballozunk, hallgatjuk a rádiót, néha még tanulunk is. Ohó! Bizony, különösen így júniusban nekünk is be kell foggnunk mind a tizenkettőt, nekem különösen be, mert én a Pax, vagyis a józsefvárosi gimnázium első osztályában szervezett világbéke egyesületnek ügyvivő elnöke vagyok, e mellett, amint tesszik tudni, ujságot is szerkesztek, amelynek »A mi lapunk« a címe, s amely ugyan mostanában ritkán jelen meg, de az apus barátai szerint elég sűrűn, aminek az a magyarázata, hogy egy példány ára, a világbéke javára 25 ezer kroncsi.

Ime, a mentségem, s igazán csuda, hogy jutott időm az alábbi különben nem igen nadselű gondolat termelésére. Mi első osztályos diákok ugyanis elhatároztuk, hogy minden esztendő végén levétetjük magunkat, hadd lássuk a külsőnk fejlődését. (A belső fejlődést eléggé láthatjuk a bizonyítványunkban.) Megjegyzem, hogy én nem voltam barátja ennek a gondolatnak, amelynek Majmonidesz Matyi volt a termelője, aki nemcsak majom, de hiu is, s nem győz eléggé gyönyörködni a pofikájában, de meghajoltam a többség előtt, ha nem is borultam le, mint 48-ban Kossuth Lajos »a nemzet nagysága előtt«. Hát jó, Isten neki, gépeltessük le magunkat, mondtam én s egy szép délután én is kísértáltam a legolcsóbb városligeti fotografus elé, akivel úgy állapodtunk meg, hogy külön-külön és igen-igen olcsón vesz le. Mint művelt ifjuhoz illik, bemu-

tatkoztam Fotócinkó Jainkó urnak (a János nevet én változtattam Jainkóra, hogy a keresztnev rimeljen a vezetéknevvel), s képzelje, nagyapóka lelkem, Fotócinkó Jainkó ur örvendő kiáltott föl: Áh, igazán? A híres Öcsike?

— Honnan tudja, kérdeztem meglepődve, hogy én az a bizonyos Öcsike vagyok?

— Hát, tudja, kedves Öcsike, figyelmeztetett egy osztálytársa, hogy vigyázzak, nehogy maga megtréfáljon. Hogy maga szüntelen nadselű gondolatokat termel.

— Fogadok, hogy ez Majmonidesz Matyi volt, mondtam én. — Nemde?

— Bocsánat, mondá Fotócinkó Jainkó ur,

én uriember vagyok, az illetőt nem árulhatom el. De talán fogjunk ahhoz, amiből élünk.

Mint a nádszál oly egyenesen álltam a masina előtt, meg nem mozdultam; amíg Fotócinkó Jankó ur beállította a pofikámat, sötét lepedő mögé bujtatva saját fejét. Elég sokáig bujdokolt Fotócinkó Jankó ur a sötét lepedő mögött, volt időm kitermelni az alábbi nem igen nadselű gondolatot, de ne feledje, nagyapóka lelkem, hogy ilyenkor, tanév vége felé, oly sokat kell tanulni, hogy nem csuda, ha belebutul az ember, s kiszárad az agyban az a csatornácska, amelyben a nadselű gondolatok teremnek. Mindössze csak odáig jutottam a termelésben, hogy: Istenkém, Istenkém, ha nekem ilyen pofra álló pofikám volna, mint Fotócinkó Jankó urnak, mindig ilyen sötét lepedőbe burkolózva mutatnám — illetőleg nem mutatnám a pofikámat.

— Nos, bujt ki a lepedő mögül és szólt meg Fotócinkó Jankó ur, oly nagyszerűen áll ön, Öcsike ur, mintha valami nadselű gondolon törné a fejét. De még nadselűbb volna, ha összekulcsolná a karját, s mosolyogva

emelné fölfelé a fejcskéjét, mintha éppen most, pont most született volna meg a nadselű gondolat. Ugy, ugy, ugy. Most csak tessék így megmaradni egy percig. Azzal kivette

az óráját, nézte, hogy szalad a másodperc mutató.

Hiszen, lehet, hogy neki szaladt, de nekem cammogott. Soha, de soha sem történt még, hogy én kerek egy percig mozdulatlan álljak. De — gondoltam — Isten neki, fake-reszt, egy perc nem a világ. Amint azonban ezt gondoltam, már meg is született a nadselű gondolat: sarkon fordultam, vagyis háttal, s hozzá lehajtott fejjel álltam a masinának. Fotócinkó Jankó ur, persze, ezt nem vette észre, mert ő folyton az órát nézte, aztán egyszerre csak, kecc! nagyot keccent a masina, ami, nagyapóka lelkem, annyit jelent, hogy kész a kép. Hogy aztán milyen pofikát vágott Fotócinkó Jankó ur, amikor a lemezt fűrösztés végett kivette a masinából, ezt képzelje el és rajzolja is meg a rajzolóbácsi úgy, ahogy neki éppen jól esik. Csak annyit, hogy

a második fotografálásához kisompolygott Majmonidesz Matyi is s diadalmasan mondta,

mintha ő fedezte volna fel az északi meg a déli sarkot: — Ugy-e megmondtam Fotócinkó ur, hogy meglesz tréfálva! — amire én megvető pillantással válaszoltam, mondván: Ó, ó, Majmonidesz Matyi, mikor lesz már általam megtanulva helyesen beszélni magyarul!

(Kisbaczon.)

A másolat hiteléül:
ELEK NAGYAPÓ

MI UJSÁG?

Esik a lei. Az utóbbi hetekben sűrűn hallottatok: esik a lei, emelkedik a lei. Nem hiszem, hogy a felnőtteknek ezt a sokszor ismétlődő kiszólását megértettétek volna, mert nem is érthették. A kifejezés, így, ahogyan használják, nem enged okszerű következtetést, mert a lei nem esik és nem emelkedik. A lei ott marad, ahova teszi az ember, mozdulatlan tárgy, amely helyzetén változtatni nem tud. Ez a gyakran használt kifejezés tehát képletes és azt akarja érzékelteni, hogy a lei értékében esett és ugyancsak értékében emelkedett. Mert bizony a pénz csudálatos érték, ma többet ér, mint tegnap ért és holnap lehet hogy ismét kevesebbet. A pénznek változó értékén csak egy pillanatig fogtok csudálkozni, mert csak első látszatra hihetetlen, hogy egy pénzdarab,

amelyre az állam egy százás számot nyomat, nem száz egységet ér, hanem többet vagy kevesebbet. Kétkedéseknek igaza is van, mert egy száz leies mindig száz leies marad, de ha összemérem azokkal az értékekkel, amelyeket érette cserébe kapni lehet, akkor tűnik ki, hogy a száz leies, amelyért egy néhány hónappal ezelőtt a mézáros négy kiló marhahúst adott, ma már csak annyit ér, hogy a mézáros érette csupán három kiló marhahúst ad. És így tovább: a tojás ára 2 lei volt, ma esetleg már három, holnap, lehet, ugyanazért a tojásért négy leit kell fizetni. Ugyebár ezekben az esetekben esik a lei, esik a leinek vásárló értéke. Most már csak az a kérdés, miért ér száz lei egyszer négy, másszor három kiló marhahúst? Ki határozza meg, hogy mennyi csereértéket kell érte adni és honnan tudja a kolozsvári és a temesvári mézáros egy ugyanazon időben, hogy akkor adja el megfelelő árban a húst, ha száz leiért már nem négy kilót, csak hármát ad? A lei értékét nem a mézáros állapítja meg, nem is a paraszt aszszony, aki a tojás árát megszabja, hanem a tőzsde. A tőzsde nem más, mint egy pénzes bolt, ahol pénzt árulnak. Mert nem csak pénzért lehet árulni, cserélni, mondjuk posztót, lisztet, cipőt, vasat, hanem pénzzel is lehet pénzt cserélni. A tőzsdén például eladhatja egy amerikai a pénzét, a dollárt, svájci pénzért, frankért vagy egy olasz eladja az ő pénzét, a lirát és kaphat angol pénzt, fontot. — Ebben az üzletben a forgalom folytan kialakul a pénznek az ára. Ez az ár valahogyan így néz ki: »ezért a dollárért ennyi svájci frankot adok neked, ennyi lirát adjál és akkor kapsz egy angol fontot.« Ez az üzlet, ez a csere ugyan olyan, mint amelyet Ti csináltok, mikor a radirgummitokat eladjátok két japán bélyegért, vagy kicseréletek a füzeteteket három vízfestékkel. A tőzsdén mindenféle pénznek megvan határozva az értéke minden más pénzzel szemben. Tehát a tőzsde megmondja, hogy egy angol fontért, egy svájci frankért, egy cseh koronáért, egy osztrák schillingért hány leit kell fizetni. Ha ma egy svájci frankért például több leit kell fizetni, mint tegnap, akkor ma értékében esett a lei, ha holnap már kevesebb lei kell egy svájci frankért, mint ma kellett, akkor értékében emelkedett a lei. És aszerint, amint a lei több vagy kevesebb külföldi pénzt

ér, aszerint lesz drágább belföldön a hus, a tojás, a szövet, a cipő, a vas, minden. Arról, hogy mi az oka annak, hogy a tőzsdéken egyszer többre, másszor kevesebbre értékelik a a leit, legközelebb majd beszélék Nektek.

Amerika elvezetné a Golf áramot. A tenger látszólag álló víz, de benne igen sok a folyóvíz is, amelyeket áramlásoknak nevezünk. Az áramlások legtöbbször az állandóan egy irányban törő szelek okozzák, de vannak a tenger mélyén haladó áramlások, amelyek a szelekkel összefüggésben nincsenek. Az áramlat hideg vagy meleg. Hideg áramlat például a Labradori áramlat, amely Amerika keleti partja mellett halad és leköti Amerika keleti vidékeit úgy, hogy azok alig termékenyek. A Golf áram meleg áram és Európa nyugati partja mentén halad. Ez az áramlás fűti Európa földjét, ez látja el esővel. Amerikában most felvetődött az a hihetetlen terv, hogy a Golf áramot el kellene Európa partjairól vezetni, hogy Amerika legyen a melegebb, a termékenyebb. Hatalmas terv és lehet, hogy az ember, aki annyi mindent kitalált már, megtalálná annak a módját is, hogy miképpen térítse új mederbe a tenger mélyén folyó Golf áramot, de kérdés, tűrné-e ezt az elvezetést Európa, amely bőségét és gazdagságát a Golf áramnak köszönheti? Bizonyosan nem tűrné és így ez a nagy terv sokáig csupán terv marad még.

Folyik az adókiivetés. Minden országnak utjai, vasutjai, távirója, telefonja, iskolái és kórházai vannak. Minden országban a bíróság igazságot szolgáltat, a rendőrség rendet teremt, a hadsereg az országot támadás ellen védi. Az utak, a vasutak, a középületek megteremtése és jókarbantartása pénzbe kerül, a bíróságnál, a rendőrségnél, a hadseregnél alkalmazott embereket el kell tartani, ami szintén pénzbe kerül. Ezt a pénzt az ország minden lakosának össze kell adni, mert az ország minden lakosának érdeke, hogy vasutai, utjai, rendőrei és bírái legyenek. Azt a pénzösszeget, amelyet az ország lakosai ezekre a közcélokra összeadnak — adónak nevezzük. Minden évben egyszer egy bizottság állapítja meg, hogy kinek mennyi adót kell fizetni. Akinek több a keresete, az több adót fizet, akinek kevesebb, az kevesebbet. A kereset után kiivetett adókon kívül az állam megadóztatja az emberek fogyasztását is. Mikor egy

skatulya gyufát veszek, adót is fizetek, mikor cigarettát, akkor is, mikor szeszt iszom, akkor is, mert a gyufa, cigaretta, a szeszgyár, minden skatulya, minden darab, minden liter után adót is köteles fizetni. Természetesen, a gyár az adót hozzáüti az árhoz és így az adót nem ő, hanem a fogyasztó fizeti. A fogyasztási adó igazságtalan, mert a szegény ember is fizeti. A kereseti adó igazságos, mert csak az fizeti, aki annyit keres, hogy megélhetésén felül adóra is telik belőle.

A Cimbora könyvosztálya

A cserkészkönyvek új árai:

Farkas Gy.: Táborlüz üzen	15— leu
Radványi K.: Horog István & Co	15— .
Sztrilich—Mócsy: Cserkész segítségnyújtás	10— .
Butykó: Törvénytárgyalás	15— .
Scherer: Próbaidős cserkész könyve	15— .
Sztrilich—Mócsy: Tábori munkák	20— .
Radványi K.: Napsugárleventék	15— .
Kovács D.: Ballag márt	15— .
Scherer: Cserkészek könyve	15— .

CIMBORA

szerkesztősége és kiadóhivatala.

Szerkesztőség:

Bajánii-Mici (Kisbaczon) u. p. Bajánii-Mare (Nagybaczon) jud. Treiscaune (Háromszék-megye). E címre küldendők a „Cimbora” részére szánt kéziratok, az Elek Nagyapóhoz írott levelek és rejtvénymegfejtések.

Kiadóhivatal:

Salu-Mare (Szatmár) Str. Cuza Voda 4.
A kiadóhivatalhoz küldendők a „Cimbora” előfizetési bejelentései és díjai.

Előfizetési díjak:

Romániában évi 400 lei, negyedévenként 100 lei.
Csehszlovákiában évi 80 csehkrona, negyedévenként 20 csehkrona.
Magyarországon évi 144.000 magyar korona, negyedévenként 36.000 magyar korona.
Ausztriában évi 112.000 osztrák korona, negyedévenként 28.000 osztrák korona.
Jugoszláviában évi 200, negyedévenként dinár.

Laptulajdonos: Szabadsajtó-könyvnyomda és Lapkiadó rt.
Felelős szerkesztő: Dénes Sándor.

Elek nagyapó üzeni:

Tiegermann Tibor, Radna. Magam is azt gondolom, hogy nem volt rossz gondolat, amikor a bélyegyűjtésnek külön rovatot szenteltem, mert tudom, hogy igen sok unokám foglalkozik bélyegyűjtéssel. Azt írod, hogy a Szilasy Bálint szép históriája csak most kezd igazán érdekes lenni. Én meg azt mondom, hogy számról számrá érdekesebb lesz és sokáig lesz részetek a gyönyörűségben, mert még csak a közepe táján jár a regény. A sakkrejtvényed tintával és jó nagy betűkkel írd újra, s általában szeretném, ha te is meg többi olvasótársad is tintával írnák leveleiket, mert a ceruzával írt levél kissé szemrontó, no meg illendőbb is tintával írni a levelet. — **Glück Imre, Szatmár.** Azt kérde, sok dolgom van-e? Van hála Istennek, oly sok, hogy másnak is adhatnók belőle. A kívánságodat teljesítettem, remélem, megkaptad a levelezőlapot. — **Báts Bercl, Gyulaféjérvár.** Nem haragszom sem azért, hogy nagyapónak szólítasz, sem azért, hogy ritkán írsz, mert, amint írod, annál többet gondolsz a te „kedves, fáradhatatlan, nagyapódra, aki egész életét a gyermekeknek szenteli“. Most különben nagyszerűen kitettél magadért, mert elég hosszú levelet írtál és szerkesztettél egy jó csomó rejtvényt, melyek közül azomban csak egyet közlök, azt, amelyik a legjobb, meg azért is csak egyet, mert oly rengeteg sok elfogadott rejtvény van, hogy minden olvasóm örülhet, ha egy-egy rejtvénye sorra kerül. A számrejtvényednél megjegyezni kívánom, hogy Mikes Kelemen Rákóczinak nem volt „szolgája“, hanem kezdetben apródja, később belső kamarása. A kiadóbácsinak írtam, hogy majd június 10-től szeptember 10-ig az újságot Vulkánba küldje. — **Kálló Vilma, Szilágysomlyó.** A mostani postai viszonyok mellett nem lehetetlen, hogy egyik-másik leveled elkallódott, de emlékszem, hogy kaptam tőled leveleket s azokra válaszoltam is. Csak persze, gyorsan nem kerülhet a sor a válaszokra, mert hétről-hétre sokkal több levélre kell válaszolnom, mint amennyire a választ közölni lehessen az újságban. Örvendek, hogy tetszik neked a „Mi újság“ rovat, s bizonyosan tetszeni fog ez minden olvasónak, mert csakugyan sok ismeretgyarapító dolog van benne. Ha apukád meghozatja neked a Cimborában hirdett hat könyvet, annak igazán örvendhetsz, mert hosszú ideig lesz olvasnivalód s még évek múltán is újra meg újra olvashatod, mert csupa érdekes könyvek. Számrejtvényed sorra kerül. — **Lovass Terike, Ermlőfalva.** Ha nagy örömet szerez neked a nagyapó válasza, hát csak írd szorgalmasan s akkor sűrűn meg lesz ez az örömed. A tanítónéninek, aki megmutatta nektek a fényképet, s aki a kézimunka órákon olvastatja a Cimborát, tolmácsoló üdvözlémet. Annak előre is örvendek, hogy ha megküldöd nekem a fényképedet, neked azomban meg kell elégedned azzal, hogy a kiadóbácsi majd egyszer mellékelni az arcképet a Cimborához. Külön arcképet egyetlen unokámnak sem küldhetek, mert, ha egynek küldök, a többi is joggal megkívánná, már pedig akkor oly sok ezer fényképet kellene csináltatnom, hogy egy esztendő jövedelmem sem volna elég erre. — **Szőke Juci, Brassó.** Hogyne járna a Cimborá szünetidőben is! Jól megjegyezd, hogy minden gyermeknek van szünetideje, de a Cimborának nincs, s természetesen, így nagyapónak sincs. — **Eszlő Ilona, Brassó.** A 100 leu

előfizetést továbbítottam a kiadóhivatalnak. — **Csáfó Ödön, Kolozsvár.** Elvárom ígéreted beváltását, hogy máskor többet írsz. — **Halász Mancl, Kolozsvár.** Mindég azt nézed először, hogy üzentem-e neked, s azt hiszem, mostanában meg lehetnél elégedve, mert elég sok üzenetet kaptál. Annak igen örvendek, hogy anyukád is nagy szeretettel olvassa a Cimborát. Bár minden anya ezt celekedné. Pontrejtvényed sorra kerül. — **Gál József és Béla, Brassó.** Ez az első leveled, s arra kérsz, ha nem jó a leveled, ne haragudjam, mert még írsz szébbet is. Valóban, látszik az írásodon, hogy ez az első leveled, de csak írd szorgalmasan és hétről-hétre javulni fog az írásod. Örvendek, hogy nemcsak neked, de anyukádnak is tetszik a Szilasy Bálint szép históriája. Őcsédnek pedig leginkább Őcsike nadselű gondolatai tetszenek. — **Dominits Mimi, Konstanca.** Megkaptam a képeslevelezőlapodat, s igen jól esett, hogy gondoltál rám. Bizonyosan, sok érdekes és tanulságos dolgot láttál, s ha részt veszel majd a nyári beszámoló pályázatban, írd meg, amit láttál és tapasztaltál. — **Wolf Herman, Kolozsvár.** Megígérted, hogy ezentul gyakrabban és szébben fogsz írni. Elvárom az ígéreted teljesítését. Névrejtvényed sorra kerül. — **Vlász Lacika, Balavásár, Kisküllőmegyé.** Írtam a kiadóbácsinak, hogy április 28-án még nem volt kezében a nyert könyv. Remélem, azóta már megkaptad és el is olvastad, s majd megírod nekem, hogy tetszett-e a könyv. **Perl László, Máramarossziget.** Megkaptad a nyert könyvet: a Híres erdélyi magyarokat, s valószínű, hogy megrendeled a Cimborában hirdett könyveket. Ez esetben az a kérdés, hogy a Híres erdélyi magyarok helyett más könyvet küldjenek. Az esetleges megrendeléskor ujtásd meg ezt a kéresem a kiadóhivatalnál, s ha lehetséges, bizonyára teljesíteni fogja a kéresemet. — **Marosán László.** Hegedű vizsgára készültél s amiatt írtál ilyen rövidesen. Nyilván amiatt feledkeztl meg arról is, hol és mikor kelt a leveled. Következő levededben pótolj ezt a mulasztást, s egyben értesíts arról is, hogyan sikerült a vizsgád. Rejtvényed sorra kerül. — **Koijn Zsuzska, Nagyvárád.** Gratulálsz a kitüntetéseshez, azt azomban igen sajnálod, hogy amikor Nagyvárádon voltam, nem mentem el hozzátok. Azt én is sajnálom, de oly sok váratlan dolgom akad Várádon, hogy több látogatást el kellett halasztanom akkorra, amikor újra Nagyvárádra utazom. — **Szmuk Dóra, Máramarossziget.** Az adoma és a számrejtvény sorra kerül, a kiadóbácsi pedig, ha van fölösleges példány, pótolja a múlt évi 35. és az ez évi 5., 6., 7. és 8. számokat. Az írásodon látszik csakugyan, hogy rossz volt a tintád, de egyéb baja is van: igen apró betűkkel írsz. Erről a szemed érdekében szokjál le. — **Hubay Miklós, Nagyvárád.** Nagy sajnálattal olvastam édesanyád levelében, hogy hónapok óta tartó betegséged miatt édesanyádnak kellett helyetted leírni a rejtvénymegfejtéseket. Szívvel kívánom, hogy mire ezt az üzenetet olvasod, rég elfelejtetted légyen a betegségedet s nem az ágyban élvezed a Cimborát, amely, amint édesanyád írja, betegségedben egyik legkedvesebb szórakoztatód volt. — **Szilágyi József, Kolozsvár.** Az adoma sorra kerül. — **Orendy Mariska és Lajos, Nagyszalonta.** Tollhibából került a nevetek után Nagyszalonta helyett Nagyszében, intézkedtem tehát, hogy a 17. számban nyert könyvet Nagyszalontára küldjék.

FEJTÖRŐ.

A sorsolásban való részvételre egy rejtvény megfejtése is jogosít!

A rejtvény megfejtését, a megfejtők és nyertesek névsorát egyszerre, a megfejtést követő hónap végén közlöm!

A megfejtések beküldésének határideje a hónap 10-ik napja.

Kockarejtvény.

Beküldte: Vikás Marius.

a	a	a	a
r	r	r	ny
e	g	g	i
r	ny	i	i

E betűk úgy helyezendők el, hogy balról jobbra és felülről lefelé a következő szavak értelmét adják: 1. Nemes fém. 2. Az új ellentéte. 3. Kutyafaj. 4. Vezetéknév.

Szélmalomrejtvény.

Beküldte: Merk Böske.

	I	
	n	
	a	
	CS	
	g	
	f	
	e	
e	t	i
i	n	e
n	i	t
		m
		e
		e
		i
		b
		k
		s
	e	
	I	
	ZS	
	a	
	o	
	i	
	t	

Pótlórejtvények.

Beküldte: Ehrenfeld László, Magda és Miklós.

—ános	—áb	—uri
—reg	—r	—z
—él	—enger	—ene
—avasz	—isza	—arisznya
—nyhe	—rad	—mma
—aros	—ama	—iki

Megfejtése egy híres római vezér mondája.

Beküldte: Weinberger László.

ilma	árton	argit
rvény	ranka	rma
ezső	őbert	edwig
dön	tibor	lmos
jmon	pszilanti	on

A kezdőbetűk helyesen összerakva egy magyar költő nevét adják.

Pontrejtvény.

Beküldte: Sámuel Annus.

Lóra szokták tenni
A disznó lakása
Ebből készül a legfinomabb ruha
Jó gyümölcs
Szemtelen bogár
A család feje
Hasznos házi állat
Egy nagy nemzet
Hasznos ásvány

Helyesen megfejtve egy gyermekiro műve jön ki a szavak kezdőbetűiből.

A Magyar Ifjuság Könyvtára

kellemes és szórakoztató olvasmánnyal kedveskedik az ifjuságnak. Köteteit azonban élvezettel olvashatják a felnőttek is. Olcsó pénzért nemes szórakozást találhat e kötetek olvasója, amikor ma az általános drágaság miatt a jó könyv ára is elérhetetlen magasságra hágott. Eddig a következő kötetek jelentek meg:

1. sz. Magyar elbeszélők, nyolc elbeszélés ára lei 15—
- 2-3. sz. Benedek Elek: Gyermekszínház lei 25—
- 4-5. sz. A. Conan Doyle: Tüzkörüllő történetek lei 25—

SAJTÓ ALATT:

6. sz. Bábjátékos Pali, Irta: Strom Tivadar
7. sz. Li Fan bosszúja Westermann F. P.
8. sz. Az egyszemű May Károly
- 9-10. sz. Robinson Crusoe Defoe Dániel.